

ΠΡΩΤΟΠΡ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ ΝΑΣΣΗΣ
ΕΠΙΚΟΥΡΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΑΠΘ

Βιογραφικό Σημείωμα

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Ημ. γεννήσεως: 3 Ἀπριλίου 1974
Υπηκοότητα: Ἑλληνική καί USA
Οἰκ. κατάσταση: Ἐγγαμος, πατέρας τεσσάρων παιδιῶν

Ἐπαγγελματικές θέσεις:

Μόνιμος Ἐπίκουρος καθηγητής· Ἀριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Θεολογική Σχολή, Τμήμα Κοινωνικῆς Θεολογίας καί Χριστιανικοῦ Πολιτισμοῦ, Τομέας Λατρείας, Ἀρχαιολογίας καί Τέχνης. Γνωστικό ἀντικείμενο: «Πηγές τῆς θείας λατρείας. Βυζαντινὴ λειτουργικὴ παράδοση» (Διορισμός: ΦΕΚ 819/30-6-2014, τ. Γ΄. Μονιμοποίηση: ΦΕΚ 9/15-01-2018, τ. Γ΄)

Ἱερέυς· Ἐφημέριος ἱεροῦ παρεκκλησίου ὁσίου Ἀντωνίου τοῦ Μεγάλου Πλατείας Ἱπποδρομίου (Ἱερά Μητρόπολις Θεσσαλονίκης)

Στοιχεῖα ἐπικοινωνίας:

Τ.Θ. 848, Πανόραμα 55236, Θεσσαλονίκη
Τηλ.: 2310.950-764 | Κιν.: 695.194-6351
E-mail: nassis@past.auth.gr | chrysostom.nassis@gmail.com

ΣΠΟΥΔΕΣ

Ἀπρίλιος 2006 Δρ.Θ., Ἀριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης,
Τμήμα Ποιμαντικῆς καί Κοινωνικῆς Θεολογίας
Μάιος 1998 Μ.Δίπλ., Ἱερά Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Τιμίου Σταυροῦ
Βοστώνης
Μάιος 1995 Πτυχίο Θεολογίας (Religious Studies), Ἑλληνικὸ Κολλέγιο
Βοστώνης

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ

Τμήμα Κοινωνικῆς Θεολογίας καί Χριστιανικοῦ Πολιτισμοῦ (ΑΠΘ)

Ἐπίκουρος Καθηγητής, Πηγές τῆς θείας λατρείας – Βυζαντινὴ λειτουργικὴ παράδοση, 2014–σήμερα

Λέκτορας, Πηγές τῆς θείας λατρείας – Τελετουργικὴ, 2010–2014

Διευθυντὴς τοῦ Ἐργαστηρίου Λειτουργικῶν Μελετῶν, 2017–σήμερα

Διευθυντής του Τομέα Λατρείας, Αρχαιολογίας και Τέχνης, 2017–2018

Ανώτατη Ἐκκλησιαστική Ἀκαδημία Θεσσαλονίκης
Ἐκτακτος Καθηγητής, 2008 (ἔαρινό ἑξάμηνο)

Θεολογικό Ἰνστιτούτο «Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός» τοῦ Πανεπιστημίου Balamand
Ἐπισκέπτης Καθηγητής, 2006 (ἔαρινό ἑξάμηνο), 2007 (χειμερινό ἑξάμηνο), 2023
(ἔαρινό ἑξάμηνο)

Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο Κωνσταντινουπόλεως
Βοηθός (Intern), θέσεις εὐθύνει: Σύνδεσμος μετὰ τῶν διπλωματικῶν ὀργάνων τῶν
ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐδρευόντων Γενικῶν Προξενείων, Ἀγγλική ἐπιστολογραφία
(σέ συνεργασία μέ τήν Ἀρχιγραμματεία), Μεταφράσεις πατριαρχικῶν ἐγκυκλίων καί
ἀποδείξεων καί ἄλλων ἐπισήμων κειμένων, Διαχριστιανικές σχέσεις, Δραστηριότητες
τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ὑπέρ τῆς προστασίας τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος,
1998–2000

ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

Ἐρευνητικά ἐνδιαφέροντα

Βυζαντινή λειτουργική παράδοση, Πηγές τῆς θείας λατρείας, ἔκδοση λειτουργικῶν
κειμένων, σύγχρονη λειτουργική πράξη τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, τυπικό-
ἑορτολόγιο, εὐχολόγιο, ἀκολουθίες νυχθημέρου

Τρέχουσα ἔρευνα

Τά λειτουργικά τετράδια τοῦ σύμμεικτου κώδικα Parisinus graecus 2509. Συμβολή στή
μελέτη τῶν πηγῶν τῆς θείας λατρείας.

Διδακτορική Διατριβή

Ἡ τελεσιουργία τοῦ Μυστηρίου τῆς Εὐχαριστίας. Κανονική διδασκαλία καί λειτουργική
πράξη (Κανονικά καί Λειτουργικά 5), Θεσσαλονίκη: Μυγδονία, 2007.

Закон др Хрисостом Нккасис, СВЕШТЕНОЛУЖЕЊЕ СВЕТЕ ТАЈНЕ
ЕВΧΑРИСТИЈЕ. ΚΑΝΟΝΣΚΟ УЧЕЊЕ И ЛИТУРГИЈСКИ ПОРЕДАК, ГОДИНА
2011 (Σερβική μετάφραση διατριβῆς).

Μελέτες – Ἄρθρα

“Consecration of Chrism: Symbol of Ecclesial Unity?” (with Basilius J. Groen) στό
Edward G. Farrugia καί Zeljko Paša, S.J. (ἐπιμ.), *Autocephaly Coming of Age in
Communion: Historical, Canonical, Liturgical, and Theological Studies*, Rome:
Orientalia Christiana (forthcoming).

«Τὸ “πατριαρχικὸν εὐχολόγιον”. Ἀνιχνεύοντας δομικές φάσεις καί ἐπιρροές», στό
Πρακτικά Γ' Διεθνoῦς Ἐπιστημονικοῦ Συμποσίου «Ὁρθοδοξία καί Οἰκουμένη».
Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο καί Θεία Λατρεία, Θεσσαλονίκη 1-3 Δεκεμβρίου 2016,
Θεσσαλονίκη: Πατριαρχικό Ἰδρυμα Πατερικῶν Μελετῶν (forthcoming).

«Ἀνιχνεύοντας ἀρχαϊκές μαρτυρίες γιά τή λειτουργική ζωή τῆς Ἐκκλησίας τῆς Σμύρνης.
Οἱ “χειροθεσίες” τοῦ ἁγίου Πολυκάρπου», στό *Πρακτικά τοῦ Διεθνoῦς Συνεδρίου*

- «Άγιος Πολύκαρπος, ἐπίσκοπος Σμύρνης. Γραμματεία–Ίστορία–Τέχνη. Σμύρνη 21-22 Φεβρουαρίου 2020 (forthcoming).
- «Άγιολογικές μαρτυρίες σὲ δύο Τυπικά κυπριακῆς προελεύσεως: συνοπτικὴ ἀναφορὰ στοὺς κώδικες *Parisinus Graecus 402* καὶ *Λαύρας τοῦ ἁγίου Σάβα 635*», σὲ Χριστίνα Κάγκουρα κ.ἄ. (ἐπιμ.), *Πρακτικά Γ' Διεθνοῦς Συνεδρίου. Φραγκοκρατία–Ένετοκρατία–Τουρκοκρατία, Παραλίμνι 25-27 Φεβρουαρίου 2016* (Ίστορικά καὶ Θεολογικά Μελετήματα 4), Ἱερά Μητρόπολις Κωνσταντίας-Άμμοχώστου, Πολιτιστικὴ Ἀκαδημία «Άγιος Ἐπιφάνιος» (forthcoming).
- “Between Trebizond and Constantinople: The Provenance of Codex Vatopedi 1199 Reconsidered,” (with Theodoros Giagkou, Theodosios Kyriakidis, and Nikolaos Siklafidis) *The Greek Orthodox Theological Review* 64, no. 1 (2019 [2022]) (forthcoming).
- “Keeping the feast with the unleavened bread of sincerity and truth? (I Cor. 5:8). The Challenge of Western Rite Orthodoxy: Historico-canonical and Liturgical Considerations,” *Kanon XXVI: Fifty Years of Encounter among the Eastern Churches. How Canon Law assists in the Ecumenical Dialogue* (2022) 207-235.
- «Ἐνθα ἀπέδρα ὀδύνη, λύπη καὶ στεναγμός. Προβληματισμός γιὰ τὴν ἐξόδιο ἀκολουθία καὶ τὴν παράκληση τῶν θλιβομένων», σὲ Σουλτάνα Δ. Λάμπρου καὶ Ἰωάννης Θ. Μπάκας (ἐπιμ.), *Φίλων δώρημα τῷ Καθηγητῇ Ἄθαν. Ε. Καραθανάση*, Θεσσαλονίκη: Κ. & Μ. Σταμούλη, 2022, 349-359 [also in abbreviated form: «Ἐνθα ἀπέδρα ὀδύνη, λύπη καὶ στεναγμός. Προβληματισμός γιὰ τὴν ἐξόδιο ἀκολουθία καὶ τὴν παράκληση τῶν θλιβομένων», *Σύναξη* 158 (2021) 27-31].
- “What’s in a name?” Canonical Order of Precedence and the Diptychs of the Orthodox Church,” *Kanon XXV: Deepening Insights. Proceedings of the 23rd Congress of the Society for the Law of the Eastern Church. Debrecen. September 3-8, 2017* (2019) 103-124.
- «Ἡ χρῆση τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης στὴ Λατρεία τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ περίπτωση τοῦ *Ψαλτηρίου*», σὲ πρωτοπρ. Χρυσοστόμου Νάσση (ἐπιμ.), *Ἡ ἀξία καὶ ἡ σημασία τῆς μελέτης τῆς Ἁγίας Γραφῆς στὴ διακονία τοῦ ἱερέως. Πρακτικά Δευτέρου* (2016) καὶ *Τρίτου* (2017) Ἐνιαυσίου Ἱερατικοῦ Συνεδρίου Ἱεράς Μητροπόλεως Νέας Κρήνης καὶ Καλαμαριάς (Ἱερωσύνη καὶ Ἐκκλησιαστικὴ Διακονία 2/3), Καλαμαριά 2019, 111-146.
- «Τὸ αἶτημα τῆς εἰρήνης στὴ Λειτουργικὴ ζωὴ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας», σὲ ΚΓ' Παύλεια. *Πρακτικά διεθνοῦς ἐπιστημονικοῦ συνεδρίου: «Πόλεμος καὶ εἰρήνη κατὰ τὸν ἀπόστολο Παῦλο»* (Βέροια, 26-28 Ἰουνίου 2017), Βέροια: Ἱερά Μητρόπολις Βεροίας, Ναούσης καὶ Καμπανίας, 2017, 251-264 (also in: *Ἁγία Γραφή καὶ Πολιτισμός. Τιμητικὸς τόμος στὸν Καθηγητῇ Χρῆστο Κ. Οἰκονόμου*, τόμ. Β', Θεσσαλονίκη – Λευκωσία: Κέντρο Μελετῶν Ἱεράς Μονῆς Κύκκου, 2020, 405-418).
- «Οἱ βαπτισματικὲς κατηχήσεις καὶ τὰ βυζαντινὰ λειτουργικὰ ὑπομνήματα (συνοπτικὴ βιβλιογραφικὴ παρουσίαση)», *Πνευματικὴ Διακονία* 10, τεύχ. 27 (2017) 60-69.
- «Ἀπὸ τὸν οἶκο τοῦ πατρὸς στὸν οἶκο τοῦ Θεοῦ. Ἐπισημάνσεις σχετικὰ μέ τίς καταβολές τῆς ἱερολογίας τοῦ γάμου», *Πνευματικὴ Διακονία* («Τὸ μυστήριον τοῦ Γάμου») 10, τεύχ. 26 (2017) 17-31.
- “Liturgical Texts on Rites of Ordination in the Orthodox Church: An Analysis Based on Recent Interpretive Methods,” σὲ *Μωυσέως Ἰδιή. Ἀφιερωματικὸς τόμος πρὸς*

- τιμήν τοῦ μακαριστοῦ Γέροντος Μωυσέως τοῦ Ἁγιορείτου, "Ἅγιον Ὄρος: Ἰ. Μ. Μονή Βατοπαιδίου, 2017, 830-845.
- "The Oikonomia of the Sacraments and the Territorial Principle: Old and New Dimensions of a Key Canonical Issue," *Kanon XXIV: Oikonomia, Despensatio et Aequitas Canonica* (2016) 98-109.
- «Ἱστορική σύνοψη περί τῆς διαμορφώσεως τοῦ τυπικοῦ τῆς Ἐκκλησίας», στό *Τυπικαί διατάξεις καί διοικητική συγκρότησις τῆς Ἐκκλησίας Κύπρου καί τῶν λοιπῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν. Ἔτος 2015*, τ. Α, Λευκωσία 2014, 11-20.
- "Calling him by Name with the Voice of Strangers: The Commemoration of a Civil Ruler beyond his Realm as Observed in Eastern Orthodox Liturgical Practice," in B. Groen, D. Galadza, Nina Glibetic and G. Radle (eds.), *Rites and Rituals of the Christian East. Proceedings of the Fourth International Congress of the Society of Oriental Liturgy, Lebanon, 10-15 July 2012* (Eastern Christian Studies 22), Leuven: Peeters Publishers, 2014, 423-444.
- «Μεταξὺ Κωνσταντινουπόλεως καί Θεσσαλονίκης: παραλειπόμενα τοῦ κολλυβαδικοῦ ζητήματος», στό Γεωργίου Χρ. Τσιγάρρα (ἐπιμ.), *Σκεῦος εἰς τιμήν. Ἀφιερωματικός τόμος ἐπὶ τῇ συμπληρώσει 25ετίας ἀπὸ τῆς εἰς ἐπίσκοπον χειροτονίας καί 20ετίας ἀπὸ τῆς ἐνθρονίσεως τοῦ Μητροπολίτου Αὐστρίας καί Ἐξάρχου Οὐγγαρίας καί Μεσευρώπης κ. Μιχαήλ, Ἀθήναι: Ἐκδόσεις τοῦ Φοίνικα 2011* (2014), 617-626.
- «Εἶναι εὐχαριστιακός ὁ χαρακτήρας τῆς Λειτουργίας τῶν προηγιασμένων δώρων;», στό Π. Ἰ. Σκαλτσῆ καί ἀρχιμ. Νικοδήμου Σκρέττα (ἐπιμ.), *Γηθόσυνον σέβασμα. Τιμητικόν ἀφιέρωμα εἰς τόν Καθηγητὴν Ἰωάννην Μ. Φουντούλην* († 2007), τ. Β', Θεσσαλονίκη: Ἐκδοτικός Οἶκος Ἀδελφῶν Κυριακίδη, [2007] 2013, 1387-1420.
- "The Eucharist, the Presanctified Liturgy, and Great Lent: Two Contemporary Decisions of the Patriarchal Synod of Constantinople," in B. Groen, S. Hawkes Teeple and S. Alexopoulos (eds.), *Studies on the Liturgies of the Christian East. Selected Papers of the Third International Congress of the Society of Oriental Liturgy, Volos, May 26-30, 2010* (Eastern Christian Studies 18), Leuven: Peeters Publishers, 2013, 179-201.
- "The Adventures of a Liturgical Commemoration: The Sixth Ecumenical Synod in the Heortologion of the Byzantine Rite," in B. Groen, S. Hawkes Teeple and S. Alexopoulos (eds.), *Inquiries into Eastern Christian Worship. Selected Papers of the Second International Congress of the Society of Oriental Liturgies, Rome, 17-21 September 2008* (Eastern Christian Studies 12), Leuven: Peeters Publishers, 2012, 189-208.
- «Προθεωρία τοῦ τυπικοῦ τῶν ἐνοριῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως στίς ἀρχές τοῦ 19ου αἰώνα. Οἱ τυπικὲς διατάξεις τοῦ Ἀποστόλου Κώνστα τοῦ Χίου», στό Ἄννα Κόλτσιου, Χρυσόστομος Νάσσης, Συμεὼν Πασχαλίδης, Παναγιώτης Σκαλτσῆς, Αἰκατερίνα Τσαλαμπούνη (ἐπιμ.), *Εἰς μαρτύριον τοῖς ἔθνεσι. Τόμος χαριστήριος εἰκοσαετηρικός εἰς τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην κ.κ. Βαρθολομαῖον*, Θεσσαλονίκη: Θεολογικὴ Σχολὴ ΑΠΘ, 2011, 575-606.
- «Αὐτοκρατορικὴ ἐθιμοτυπία καί λατρεία. Συνοπτικὴ παρουσίαση τῶν σχετικῶν πηγῶν», *Ἐκκλησία: ἐπίσημον δελτίον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος*, 88.6 (Ἰούνιος 2011) 398-408 (also in: *Πρόσωπα καί σταθμοί, ὁρόσημα στῆ διαμόρφωση τῆς θείας λατρείας. Πρακτικὰ ἸΒ' Πανελληνίου Λειτουργικοῦ Συμποσίου στελεχῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων, Βόλος, 27-29*

Σεπτεμβρίου 2010, Σειρά Ποιμαντική Βιβλιοθήκη 28, Ἀθήναι: Ἀποστολική Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος 2014, 547-574).

“The Byzantine Liturgical Commentaries in the Writings of Nicodemos of the Holy Mountain: A Study on the Sources of the Hagiorite,” in: D. Galadza, Nina Glibetić and G. Radle (eds.), *TOΞOΘΗΣ. Studies for Stefano Parenti*, Ἀνάλεκτα Κρυπτοφέρρης 9, Grottaferrata (Roma): Monastero Esarchico, 2010, 301-316 [Greek version: «Τά βυζαντινά λειτουργικά ὑπομνήματα στὰ ἔργα τοῦ Νικοδήμου τοῦ Ἀγιορείτη. Συμβολή στή μελέτη τῶν πηγῶν τοῦ ὁσίου», στό *Πρακτικά Β΄ Ἐπιστημονικοῦ Συνεδρίου: Ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἀγιορείτης – 200 χρόνια ἀπό τήν κοίμησή του*, Πεντάλοφος Παιονίας: Ἱερὸν Κοινόβιον ὁσίου Νικοδήμου, 2011, 235-253].

«Μαρτυρίες ἐκ τοῦ Βίου τοῦ ὁσίου Φαντίνου τοῦ Νέου περὶ ζητημάτων λειτουργικῆς τάξεως καὶ ζωῆς τῆς Κάτω Ἰταλίας καὶ τῆς Θεσσαλονίκης», *Ἐπιστημονικὴ Ἐπετηρίδα Θεολογικῆς Σχολῆς Α.Π.Θ. Τμῆμα Ποιμαντικῆς καὶ Κοινωνικῆς Θεολογίας* Ν.Σ. 14 (2009) 169-184.

«“Ὑδωρ καὶ αἷμα”. Κριτικές παρατηρήσεις, ἐρμηνευτικές προσεγγίσεις καὶ ἐκκλησιολογικές προεκτάσεις μέ ἀφορμὴ τὸ ἐδάφιο Ἰω. ιθ΄ 34», *Θεολογία* 80.4 (2009) 137-162 [English version: «“Ὑδωρ καὶ αἷμα”: Critical Observations, Interpretive Approaches and Ecclesiological Dimensions of John 19:34», in Diliana Athanssova and Tinatin Chronz (eds.), *Σύναξις Καθολικῆ. Beiträge zu Gottesdienst und Geschichte der fünf altkirchlichen Patriarchate für Heinzgerd Brakmann zum 70. Geburtstag, teilband 2* (Orientalia-Patristica-Ecumenica 6.2), Wien/Münster: LIT Verlag 2014, 563-582].

«Δύο πηγές ὕδατος: τὸ φρέαρ τοῦ Ἰακώβ καὶ ἡ πλευρὰ τοῦ Χριστοῦ. Ἕνας καίριος συνδυασμὸς σέ ἓνα περιφερειακὸ *Τυπικόν*», *Συμβολή εἰς τὴν τάξιν τῆς ὀρθοδόξου λατρείας. Ἐπιθεώρησις τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ τυπικοῦ*, τεύχ. 21 (Ἰανουάριος-Μάρτιος 2008¹) 16-23.

“The Use of Music in Christian Worship: Background and Early Evidence,” *Phronema* 22 (2007) 23-36.

“In Spirit and Truth’: The Foundation of Worship,” *Phronema* 20 (2005) 25-39.

«Διακονικαὶ διατάξεις χοροστατοῦντος Μητροπολίτου κατὰ τὴν ἀκολουθίαν τοῦ (πανηγυρικοῦ) ἔσπερινοῦ», *Συμβολή εἰς τὴν τάξιν τῆς ὀρθοδόξου λατρείας. Ἐπιθεώρησις τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ τυπικοῦ*, τεύχ. 6 (Ἰούλιος-Σεπτέμβριος 2004³) 5-10.

Ἐπιμέλεια Ἐκδόσεων

Ἡ ἀξία καὶ ἡ σημασία τῆς μελέτης τῆς Ἁγίας Γραφῆς στή διακονία τοῦ ἱερέως. Πρακτικά Δευτέρου (2016) καὶ Τρίτου (2017) Ἐνιαυσίου Ἱερατικοῦ Συνεδρίου Ἱερᾶς Μητροπόλεως Νέας Κρήνης καὶ Καλαμαριάς (Ἱερωσύνη καὶ Ἐκκλησιαστικὴ Διακονία 2/3), Καλαμαριά 2019.

Ἡ πνευματικὴ ζωὴ τοῦ ἱερέως. Πρακτικά Πρώτου Ἐνιαυσίου Ἱερατικοῦ Συνεδρίου, Νέα Μηχανιώνα, 28 Σεπτεμβρίου 2015 (Ἱερωσύνη καὶ Ἐκκλησιαστικὴ Διακονία 1) Καλαμαριά 2016.

Κυπριακὴ Ἀγιολογία. Πρακτικά Α΄ Διεθνoῦς Συνεδρίου, Παραλίμνι, 9-12 Φεβρουαρίου 2012 (Ἱστορικά καὶ Θεολογικά Μελετήματα 2), Ἁγία Νάπα – Παραλίμνι: Ἱερὰ Μητρόπολις Κωνσταντίας-Ἀμμοχώστου, Πολιτιστικὴ Ἀκαδημία «Ἅγιος Ἐπιφάνιος», 2015.

- Τυπικαί διατάξεις καί διοικητική συγκρότησις τῆς Ἐκκλησίας Κύπρου καί τῶν λοιπῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν. Ἔτος 2015, τ. Α΄-Β΄, Λευκωσία 2014.
- Τυπικαί διατάξεις καί διοικητική συγκρότησις τῆς Ἐκκλησίας Κύπρου καί τῶν λοιπῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν. Ἔτος 2014, τ. Α΄-Β΄, Λευκωσία 2013.
- Θεόδωρος Ξ. Γιάγκου καί πρωτοπρ. Χρυσόστομος Νάσσης (ἐπιμ.), Ἅγιος Ἐπιφάνιος Κωνσταντίας, πατήρ καί διδάσκαλος τῆς ὀρθοδόξου καθολικῆς ἐκκλησίας. Πρακτικά Συνεδρίου, Παραλίμνι, 8-11 Μαΐου 2008 (Ἱστορικά καί Θεολογικά Μελετήματα 1), Ἅγια Νάπα – Παραλίμνι: Ἱερά Μητρόπολις Κωνσταντίας-Ἀμμοχώστου, Πολιτιστικῆ Ἀκαδημία «Ἅγιος Ἐπιφάνιος», 2012.
- Τυπικαί διατάξεις καί διοικητική συγκρότησις τῆς Ἐκκλησίας Κύπρου καί τῶν λοιπῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν. Ἔτος 2013, τ. Α΄-Β΄, Λευκωσία 2012.
- Τυπικαί διατάξεις καί διοικητική συγκρότησις τῆς Ἐκκλησίας Κύπρου καί τῶν λοιπῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν. Ἔτος 2012, ἐπιμέλεια καί διορθώσεις, Θεόδωρος Ξ. Γιάγκου, ἀρχιμ. Νικόδημος Σκρέττας καί πρωτοπρ. Χρυσόστομος Νάσσης, Λευκωσία 2011.
- Ἄννα Κόλτσιου, Χρυσόστομος Νάσσης, Συμεὼν Πασχαλίδης, Παναγιώτης Σκαλτσῆς, Αἰκατερίνα Τσαλαμπούνη (ἐπιμ.), *Εἰς μαρτύριον τοῖς ἔθνεσι. Τόμος χαριστήριος εἰκοσαετηρικός εἰς τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην κ.κ. Βαρθολομαῖον*, Θεσσαλονίκη: Θεολογικὴ Σχολὴ ΑΠΘ, 2011.

Λήμματα σέ ἐγκυκλοπαίδειες

- Μεγάλη Ὁρθόδοξη Χριστιανικὴ Ἐγκυκλοπαίδεια, Ἀθήνα 2010-.
- «Ἀκοίμητος», 2.69. «Βαῖοφόρος Κυριακῆ», 3.487-489. «Βασκανία», 4.77. «Βιβλιοφύλαξ», 4.187-188. «Βοργίας, Νεῖλος», 4.258.

Βιβλιοπαρουσίαση

- “David Heith-Stade. *The Rudder of the Church. A Study of the Theory of Canon Law in the Pedalion*. Lund: Lund University 2014. 229 sid.” *Kyrkohistorisk Årsskrift* 2015. Publications of the Swedish Society of Church History 1:115, 234-236.

Ἄλλες δημοσιεύσεις

- «Ἡ Ἱερά Μονὴ Παναγίας τῆς Φανερωμένης Τατάρνης, ἡ ἐν τῷ Λευκοποτάμῳ» (μαζί μέ τόν Ἰωάννη Μπάκα), *Ἀγιολόγιον* 2020, Ἑταιρεία Βυζαντινῶν Μελετῶν Ν. Πρεβέζης.
- «Ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. Βαρθολομαῖος. Εἰκοσιπέντε χρόνια Ὁρθόδοξης μαρτυρίας καί ἐκκλησιαστικῆς διακονίας», *Ἀγιολόγιον* 2017, Ἑταιρεία Βυζαντινῶν Μελετῶν Ν. Πρεβέζης.
- “Reflections on the Document *The Sacrament of Marriage and Its Impediments*” (with Rev. Dr. Patrick Viscuso, Dr. Perry T. Hamalis, Dr. David Heith-Stade, Rev. Dr. Alexander Rentel καί Dr. Christos Tsironis), στό Archimandrite Nathanael Symeonides (ἐπιμ.), *Toward the Holy and Great Council. Theological Reflections*, New York: Department of Inter-Orthodox, Ecumenical & Interfaith Relations, 2016, 90-94.
- “The Ecumenical Patriarchate and Europe” (with Nikolaos Asproulis, Prof. Konstantinos Delikostantis, Dr. Pantelis Kalaitzidis καί Prof. Athanasios Vletsis), *Φανάρι*, 5 Ἰανουαρίου 2016.

- “Young Adults and the Institution of the Family,” στό Κωνσταντίνος Δεληκωσταντής (έπιμ.), *Μέλη τῆς Ἐκκλησίας – Πολίτες τοῦ Κόσμου. Β΄ Συνέδριον Ὁρθοδόξου Νεολαίας. Πόλις, 11-16 Ἰουλίου 2007*, Ἀθήνα: 2014, σσ. 168-175.
- “When A Pope Visits a Patriarch, Bridges Are Built,” *BTI Bulletin* (Spring 2007) 18-19.
- “Taking the Risk to Follow Christ: A Reflection,” *Praxis Magazine*, 4:1 (May 2004) 14-15.
- “Christian Perspectives on Nature and Nature Protection,” *Ὁρθοδοξία*, περ. Β΄, τεύχ. 10.3 (2003) 759-773 (also in abbreviated form: “Ecological *Orthopraxia* in the Orthodox Church,” *The Annual Resource Companion* (2002-2003): *Orthopraxia, ‘The Life of the Orthodox Church,’* vol. 5, Department of Religious Education, Greek Orthodox Archdiocese of America: New York 2002, pp. 53-58).
- “Eucharist and Salvation: An Apophatic Ecclesiology of Consubstantiality. A Commentary on St. Maximus the Confessor,” in: Νικολάου Λουδοβίκου (πρωτοπρ.), *Ἡ ἀποφατική ἐκκλησιολογία τοῦ ὁμοουσίου. Ἡ ἀρχέγονη Ἐκκλησία σήμερα*, Ἀθήνα 2002, σσ. 357-384 (*N.B.*, translation of pp. 68-93).
- “Joblessness and Community,” *Ὁρθοδοξία. Πρακτικά Συνεδρίου Ὁρθοδόξου Νεολαίας* (18-25 Ἰουνίου 2000), 187-192.

Ἐρευνητικά προγράμματα

2022–σήμερα
Ἀναπλ. Ε.Υ.	“Needs for Digital Recording and Documentation of Ecclesiastical Cultural Treasures in Monasteries and Temples (NARRATE)”. Erasmus+ 2022 (ELO1), Συμπράξεις συνεργασίας στην ἀνώτατη ἐκπαίδευση (KA220-HED).
2020–2021
Ε.Υ.	«Ἡ Σύνταξη Τραπεζούντας τοῦ Τυπικοῦ τοῦ Ἁγίου Σάββα. Χειρόγραφη παράδοση, κριτική θεώρηση καί ψηφιακή τεκμηρίωση». Εὐρωπαϊκή Ἐνωση (Εὐρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμεῖο)–Πρωτοβουλία γιά τήν Ἀπασχόληση τῶν Νέων. Ἐπιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ἀνάπτυξη Ἀνθρώπινου Δυναμικοῦ, Ἐκπαίδευση καί Διά Βίου Μάθηση». ΕΔΒΜ103.
2012–2013
Ε.Υ.	<i>Ψηφιοποίηση, τεκμηρίωση καί συγκριτική ἀνάλυση Τυπικῶν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας</i> ”. ΔΡΑΣΗ Α: Ἐνίσχυση ἐρευνητικῆς δραστηριότητας στή βαθμίδα τοῦ Λέκτορα (β΄ φάση).

ἌΛΛΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

- Μέλος τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς, *Cyrrillomethodianum*, 2021–σήμερα
Ἀξιολογητής (blind peer-reviewer), *Phronema*, 2018–σήμερα
Ἀξιολογητής ἐρευνητικῶν προγραμμάτων, *The Netherlands Organisation for Scientific Research*
- Μέλος τῆς Ἐπιστημονικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Πατριαρχικοῦ Ἰδρύματος Πατερικῶν Μελετῶν, 2017–σήμερα.
- Μέλος τῆς Συμβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς (Advisory Board), *Analogia. The Pemptousia Journal for Theological Studies*, 2016–σήμερα
- Μέλος τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς, *Πνευματική Διακονία*, 2017–σήμερα

ΜΕΛΟΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

Societas Orientalium Liturgiarum

Gesellschaft für das Recht der Ostkirchen

International Orthodox Theological Association

ΙΕΡΑΤΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ

Χειροτονίες

- 17 Ίαν. 2010 Όφφίκιο του Πρωτοπρεσβυτέρου-χειροθεσία (Μητροπολίτης Νέας Κρήνης και Καλαμαριάς Προκόπιος)
- 8 Ίουνίου 2008 Είς πρεσβύτερον χειροτονία (Μητροπολίτης Νέας Κρήνης και Καλαμαριάς Προκόπιος)
- 12 Νοεμβ. 2000 Είς διάκονον χειροτονία (Οίκουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαίος)

Έφημεριακές θέσεις

Ναός του Αγίου Αντωνίου, Ίερά Μητρόπολις Θεσσαλονίκης
Έφημέριος, Φεβρουάριος 2018–σήμερα

Καθεδρικός Ναός του Αγίου Νικολάου, Ίερά Μητρόπολις Νέας Κρήνης και Καλαμαριάς
Έφημέριος, Ίουνιος 2008–Ίανουάριος 2018

Ίερός Μητροπολιτικός Ναός Μεταμορφώσεως του Σωτήρος,
Ίερά Μητρόπολις Νέας Κρήνης και Καλαμαριάς
Διάκονος, Φεβρουάριος 2003–Ίουνιος 2008

Παναγία Φανερωμένη, Ν. Μιχανιώνα, Ίερά Μητρόπολις Νέας Κρήνης και Καλαμαριάς
Διάκονος, Μάρτιος 2001–Φεβρουάριος 2003

Οίκουμενική Όρθοδοξία

Αγία και Μεγάλη Σύνοδος τής Όρθοδόξου Έκκλησίας (Κρήτη 2016)

Είδικός σύμβουλος τής αντιπροσωπείας του Πατριαρχείου Ίεροσολύμων

Έκκλησία τής Κύπρου

Μέλος τής Συνοδικής Έπιτροπής επί τής Λατρείας, Δεκ. 2010–Φεβ. 2015

Μέλος τής έπταμελούς έπιτροπής συντάξεως Καταστατικού Χάρτη, ήμερομηνία θεσπισσεως: 13 Σεπτεμβρίου 2010

Οίκουμενική Κίνηση

Μικτή Διεθνής Έπιτροπή για τόν Θεολογικό Διάλογο

μεταξύ τής Ρωμαιοκαθολικής Έκκλησίας και τών Όρθοδόξων Έκκλησιών

Παρατηρητής (observer) έκ μέρους του Πατριαρχείου Ίεροσολύμων στις έργασίες τής β' ύποεπιτροπής συντάξεως τής Μικτής Διεθνούς Έπιτροπής για τόν Θεολογικό Διάλογο μεταξύ τής Ρωμαιοκαθολικής Έκκλησίας και τών Όρθοδόξων Έκκλησιών μέ θέμα, σύνταξη του κειμένου, «Primacy and Synodality in the second millennium», Κρήτη, 4-7 Ίουνίου 2018

Παρατηρητής (observer) εκ μέρους του Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων στις ἐργασίες τῆς Συντονιστικῆς Ἐπιτροπῆς πού συνήλθε γιά τήν ἀξιολόγηση τοῦ ὡς ἄνω κειμένου, Μονή Bose, Β. Ἰταλία, 13-17 Νοεμβρίου 2018.

Μικτή Διεθνῆς Ἐπιτροπή γιά τόν Θεολογικό Διάλογο

μεταξύ τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας καί τῆς Παγκόσμιας Λουθηρανικῆς Ὁμοσπονδίας

Σύμβουλος στις ἐργασίες τῆς Μικτῆς Προπαρασκευαστικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς 16ης Ὀλομέλειας τοῦ ἐπίσημου θεολογικοῦ διαλόγου μεταξύ τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας καί τῆς Παγκόσμιας Λουθηρανικῆς Ὁμοσπονδίας (Ταλλίν, Εσθονίας, 8-13 Μαΐου 2014). Θέμα εἰσηγήσεως: «*Liturgical Texts on Rites of Ordination in the Orthodox Tradition*»

Παγκόσμιο Συμβούλο Ἐκκλησιῶν

Μέλος τῆς ἀντιπροσωπίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου

Θ' Γενική Συνέλευση, Porto Alegre, Βραζιλία, 13-26 Φεβρουαρίου 2006

Ι' Γενική Συνέλευση, Busan, Ν. Κορέα, 30 Ὀκτωβρίου-8 Νοεμβρίου 2013

Ἐκπρόσωπος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου

Black Sea Environmental Education Project Consultative Meeting,), ὑπό τήν αἰγίδα τοῦ Περιβαλλοντικοῦ Προγράμματος τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν καί τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν, Constanta-Mamaia, Romania, 7-8 Φεβρουαρίου 2002. Θέμα εἰσηγήσεως: «*Christian Perspectives on Nature and Natural Protection*»

ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ

Ἰαν. 2018	«Σταυρός τοῦ ἀγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Εὐγενίου τοῦ Τραπεζουντίου», τιμητικό μετάλλιο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Νέας Κρήνης καί Καλαμαριᾶς.
Ἰαν. 2009	Βραβεῖο «Hellenic Letters Award» τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σικάγου.
2000-2006	Ἐπίτροπος τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικῆς (ταμεῖο: Taylor Scholarship Fund).
Μάιος 1998	Βραβεῖο τοῦ Ἐθνικοῦ Συμβουλίου Ἐκκλησιαστικῶν Μουσικῶν Η.Π.Α. «Ἅγιος Ρωμανός ὁ Μελωδός» (Ἱερά Ἀρχιεπισκοπή Ἀμερικῆς).